

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ชุดประเพณี พิธีไทยท้องถิ่นของเรา เรื่อง ประเพณีงานประจำปี

ภาพ/เรื่อง : สุรางค์ บำรุงจิตต์

ครูโรงเรียนชุมชนบ้านวังไทร(วังไทรวิทยาคม)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ชุดประเพณี พิธีไทยท้องถิ่นของเรา เรื่อง ประเพณีงานประจำปี

ภาพ/เรื่อง : สุรางค์ บำรุงจิตต์

ครูโรงเรียนชุมชนบ้านวังไทร(วังไทรวิทยาคม)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา เรื่อง ประเพณี
งานประจำปีเล่มนี้ ข้าพเจ้าจัดทำขึ้นเพื่อประกอบการเรียนรู้
กลุ่มการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและ
ความสำคัญของประเพณีไทยในท้องถิ่นของเรา เกิดความภาคภูมิใจ
และร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่นของเรา
นอกจากนี้ยังส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ความดีงามในการ
ดำรงชีวิตแบบวิถีไทย

หนังสืออ่านเพิ่มเติมระดับประถมศึกษา เรื่อง ประเพณี
งานประจำปี เขียนเป็นความเรียง รูปภาพสวยงาม ภายในเล่ม
ประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อเรื่อง กิจกรรม แบบทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน การวัดผลประเมินผล คำชี้แจง

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณนายอำนาจ ยวงสะอาด ผู้อำนวยการ
โรงเรียนชุมชนบ้านวังไทร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รู้ทุกท่านที่กรุณา
ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้ความรู้ ตลอดจนอำนวยความสะดวก
ในเรื่องราวต่าง ๆ จนทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติม
ชุดประเพณีพิธีไทยท้องถิ่นของเรา เรื่อง ประเพณีงานประจำปีเล่มนี้
สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

สุรางค์ บำรุงจิตต์

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
คำชี้แจง	1
จุดประสงค์	2
แบบทดสอบก่อนเรียน	3
หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณีงานประจำปี	6
กิจกรรมที่ 1	11
กิจกรรมที่ 2	16
แบบทดสอบหลังเรียน	17
เฉลยกิจกรรมที่ 1	20
เฉลยกิจกรรมที่ 2	21
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	22
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	22
กระดาษคำตอบ	23
บรรณานุกรม	24

คำชี้แจง

การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประเพณีงานประจำปี จำพเจ้าได้ศึกษา จากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลจากผู้รู้ ในท้องถิ่นเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของประเพณีงานประจำปี โดยสอบถาม สัมภาษณ์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ผู้ปกครอง พระสงฆ์ ผู้นำหมู่บ้าน แล้วรวบรวมข้อมูลต่างๆ จัดทำนวัตกรรมการหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดประเพณี พิธีไทยท้องถิ่นของเรา ประกอบการเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 6 เล่ม ได้แก่

เล่มที่ 1 เรื่อง ประเพณีงานประจำปี

เล่มที่ 2 เรื่อง ประเพณีการเวียนเทียน

เล่มที่ 3 เรื่อง ประเพณีการรดน้ำดำหัว

เล่มที่ 4 เรื่อง ประเพณีการทำบุญตักบาตร

เล่มที่ 5 เรื่อง ประเพณีการทำบุญกลางบ้าน

เล่มที่ 6 เรื่อง ประเพณีการทำความเคารพ

การนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมมาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ควรให้นักเรียนได้ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อสำรวจพื้นฐานความรู้ ของนักเรียน และร่วมกันทำกิจกรรมแล้ว จึงทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกครั้ง เพื่อวัดผลการพัฒนาของนักเรียน

หนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้ ข้าพเจ้าใช้ประกอบการเรียนการสอน
มาบ้างแล้วแต่ไม่มากนัก แต่ขณะนี้ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาเพิ่มเติม
เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ทั้ง 6 เล่ม
มีลักษณะเค้าโครงและรูปแบบตามที่ปรากฏ

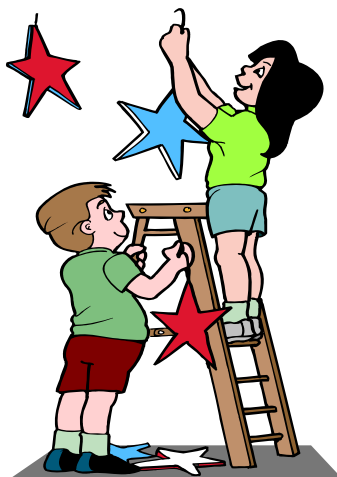
สุรางค์ บำรุงจิตต์

ผู้จัดทำ

จุดประสงค์

หลังจากอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชุดประเพณี พิธีไทย
ท้องถิ่นของเรา เล่มที่ 1 เรื่อง ประเพณีงานประจำปี ผู้เรียน
มีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง ความสำคัญของการจัดงานประจำปี
ความรักใคร่สามัคคี ความเสียสละ การช่วยเหลือกันเพื่อส่วนรวม
ในการสืบสานงานประจำปี ดังนี้

1. รู้และเข้าใจความสำคัญของประเพณีงานประจำปี
2. เห็นคุณค่าและร่วมปฏิบัติตนเพื่อสืบทอดประเพณี
งานประจำปี
3. มีคุณธรรม จริยธรรม ความมีน้ำใจ เสียสละ
การช่วยเหลือกัน ไม่เห็นแก่ตัว

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ทับตัวอักษร
หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. จากภาพ

หมายถึงอาชีพใด

ก. ทำนา

ข. ทำสวน

ค. ทำไร่

2. จากในเรื่องวัดข้างบ้านป้อมจัดงานประจำปีในเดือนอะไร

ก. เมษายน

ข. มกราคม

ค. กุมภาพันธ์

3. งานประจำปีหรือชาวบ้านเรียกว่างานอะไร

ก. งานบ้าน

ข. งานวัด

ค. งานท้องถิ่น

4. เหตุใดจึงต้องจัดงานประจำปีหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

- ก. ให้ชาวบ้านได้พักผ่อน
- ข. ให้ชาวบ้านนำของมาขาย
- ค. ให้ชาวบ้านมาทำบุญร่วมกัน

5. สถานที่จัดงานประจำปี คือข้อใด

- ก. วัด
- ข. โรงเรียน
- ค. ตลาดนัด

6. จากภาพ

หมายถึงการแสดงอะไร

- ก. รำวง
- ข. ลิเก
- ค. ภาพยนตร์

7. สถานที่สำหรับปิดทองคือข้อใด

- ก. ศาลาวัด
- ข. ห้องจริยะ
- ค. โบสถ์

8. คุณแม่คลอดน้องผู้ชายน่ารักมาก คำว่า “คลอด” สัมพันธ์กับข้อใด

ก. การตาย

ข. การเกิด

ค. การย้ายที่อยู่

9. จากในเรื่องงานประจำปีจัดขึ้นวันใด

ก. วันอาทิตย์

ข. วันจันทร์

ค. ถูกทุกข้อ

10. ถ้าคนในหมู่บ้านมีความรักใคร่สามัคคีกัน จะเกิดผลดีอย่างไร

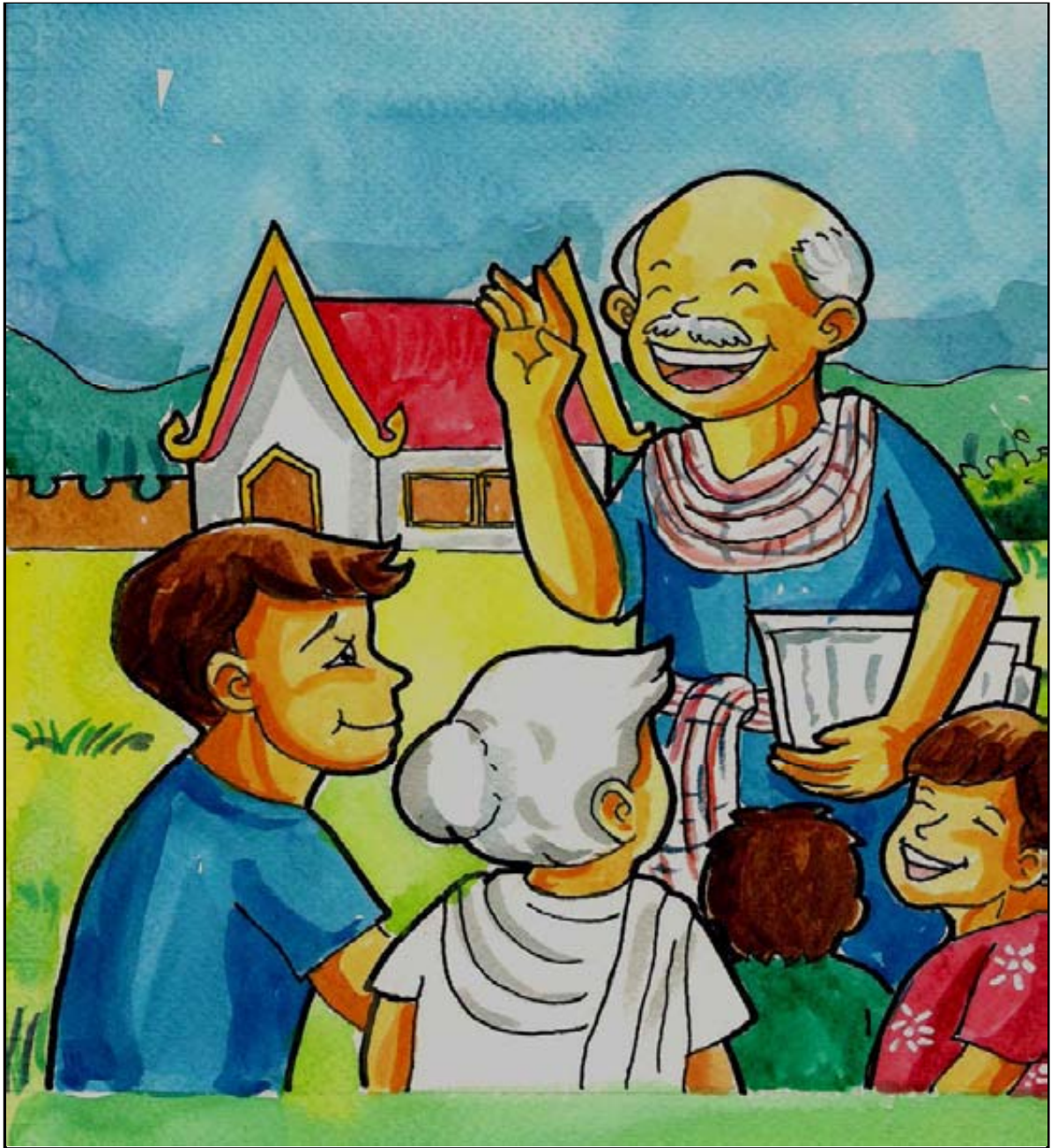
ก. มีชื่อเสียง

ข. มีอาชีพที่มั่นคง

ค. อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เดือนกุมภาพันธ์ หลังจากที่ชาวนาเกี่ยวข้าวแล้ว
วัดข้างบ้านของป้อมเตรียมจัดงานประจำปี

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พ่อของป้อมและชาวบ้าน
ประชุมปรึกษากำหนดวันจัดงานประจำปี ทุกคนร่วม
แสดงความคิดเห็น และแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบเตรียม
สถานที่จัดงานประจำปี

ป้อม แก้ว ไก่ ต่างก็ดีใจที่รู้ข่าวว่างานประจำปี
ที่วัดของเราจัดขึ้นในวันเสาร์ที่ 14 และวันอาทิตย์ที่ 15
เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

พ่อเล่าว่า “งานประจำปีหรือชาวบ้านเรียกว่า
งานวัด” จัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ หลังจากที่ชาวนา
เกี่ยวข้าวเสร็จแล้ว เพื่อให้ชาวบ้านมาร่วมทำบุญปิดทอง
ไหว้พระที่วัดของตน และเป็นการรักษาประเพณีท้องถิ่น
ของหมู่บ้านเราให้ปฏิบัติสืบไป

พ่อของป้อมและชาวบ้านมาช่วยกันเตรียม
สถานที่จัดงานด้วยความรักใคร่ สามัคคี มีน้ำใจ
ทำงานเพื่อส่วนรวมตั้งแต่เช้าถึงเย็น ป้อมและแก้ว
มาช่วยงานพ่ออยู่ใกล้ ๆ

เมื่อถึงวันจัดงานประจำปี พ่อพาป้อมไปปิดทอง
ไหว้พระในโบสถ์ พ่อบอกให้ป้อมกราบพระ 3 ครั้ง
เพื่อระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ทำให้เรา
เป็นคนดี มีความเจริญในชีวิต

หลังจากปิดทองไหว้พระแล้ว พ่อพาป้อมและแก้ว
 เดินเที่ยวบริเวณงาน ซึ่งจัดตกแต่งอย่างสวยงาม มีร้านขายขนม
 และร้านขายของเล่นหลายอย่าง ป้อมเห็นเพื่อน ๆ หลายคน
 นั่งดูลิเก ไก่เห็นป้อมจึงชวนไปนั่งชิงช้าสวรรค์

พ่อบอกป้อมและเพื่อน ๆ ให้ระวังอันตราย
 ขณะนั่งชิงช้าสวรรค์ ต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ
 ของเจ้าหน้าที่ และต้องนั่งให้เรียบร้อย ไม่กระโดด
 หรือปีนป่าย รอให้ชิงช้าหยุดนิ่งก่อนจึงจะลง

ป้อมกลับถึงบ้าน ซื่อซนมาฝากแม่และยาย
 ป้อมบอกแม่ว่า “แม่ครับ คลอดน้องเร็ว ๆ นะครับ
 ป้อมจะพาน้องไปเที่ยวงานประจำปี” พ่อ แม่ และยาย
 หัวเราะชอบใจ ทุกคนมีความสุข

คำชี้แจง

ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีการแสดงความสามัคคี
ในการทำงานให้สำเร็จ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง

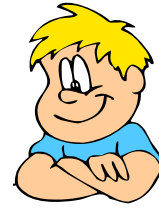
ความสามัคคี เรื่อง

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพกับข้อความ
ที่มีความสัมพันธ์กัน

การนั่งชิงช้าสวรรค์ของเด็ก ๆ

การประชุมของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

การทำบุญปิดทองไหว้พระ

ความรักใคร่สามัคคี การทำงานร่วมกัน

การทำนาเก็บเกี่ยวข้าว

เด็ก ๆ ดีใจที่จะได้ไปเที่ยวงานประจำปี

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × ทับตัวอักษร
หน้าคำตอบที่ถูกต้อง

1. งานประจำปีหรือชาวบ้านเรียกว่างานอะไร

- ก. งานบ้าน
- ข. งานวัด
- ค. งานท้องถิ่น

2. จากภาพ

หมายถึงอาชีพใด

- ก. ทำนา
- ข. ทำสวน
- ค. ทำไร่

3. เหตุใดจึงต้องจัดงานประจำปีหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว

- ก. ให้ชาวบ้านได้พักผ่อน
- ข. ให้ชาวบ้านนำของมาขาย
- ค. ให้ชาวบ้านมาทำบุญร่วมกัน

4. สถานที่จัดงานประจำปี คือข้อใด

- ก. วัด
- ข. โรงเรียน
- ค. ตลาดนัด

5. จากในเรื่องวัดข้างบ้านของป้อมจัดงานประจำปีในเดือนอะไร

- ก. เมษายน
- ข. มกราคม
- ค. กุมภาพันธ์

6. สถานที่สำหรับปิดทองคือข้อใด

- ก. ศาลาวัด
- ข. ห้องจริยะ
- ค. โบสถ์

7. จากภาพ

หมายถึงการแสดงอะไร

- ก. รำวง
- ข. ลิเก
- ค. ภาพยนตร์

8. ถ้าคนในหมู่บ้านมีความรักใคร่สามัคคีกัน
จะเกิดผลดีอย่างไร

- ก. มีชื่อเสียง
- ข. มีอาชีพที่มั่นคง
- ค. อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

9. คุณแม่คลอดน้องผู้ชายน่ารักมาก คำว่า “คลอด”
สัมพันธ์กับข้อใด

- ก. การตาย
- ข. การเกิด
- ค. การย้ายที่อยู่

10. จากในเรื่องงานประจำปีจัดขึ้นวันใด

- ก. วันอาทิตย์
- ข. วันจันทร์
- ค. วันอังคาร

คำชี้แจง

ให้นักเรียนวาดภาพระบายสีการแสดงความสามัคคี
ในการทำงานให้สำเร็จ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง (10 คะแนน)

ความสามัคคี เรื่อง

.....

.....

เกณฑ์การให้คะแนน

1. สะอาดเรียบร้อย (2)
2. ระบายสีได้สวยงาม (3)
3. ความหมายของภาพมีความสมบูรณ์ (5)

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ภาพกับข้อความที่มีความสัมพันธ์กัน

การนั่งชิงช้าสวรรค์ของเด็ก ๆ

การประชุมของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

การทำบุญปิดทองไหว้พระ

ความรักใคร่สามัคคี การทำงานร่วมกัน

การทำนาเก็บเกี่ยวข้าว

เด็กๆ ดีใจที่จะได้ไปเที่ยวงานประจำปี

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ก่อนเรียน	
1	ก
2	ค
3	ข
4	ค
5	ก
6	ข
7	ค
8	ข
9	ค
10	ค

หลังเรียน	
1	ข
2	ก
3	ค
4	ก
5	ค
6	ค
7	ข
8	ค
9	ข
10	ค

กระดาษคำตอบ

ชื่อ..... เลขที่..... ชั้น.....

ก่อนเรียน			
ข้อ	ก	ข	ค
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

หลังเรียน			
ข้อ	ก	ข	ค
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

คะแนน			
ทดสอบ	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลการพัฒนา
คะแนนเต็ม	10	10	
คะแนนที่ได้			

บรรณานุกรม

- กวี วรรกวิน และคณะ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพ
 วิชาการ (พว.), 2548.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดี
 และสารคดีสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
 คุรุสภาลาดพร้าว, 2538.
- ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง. ครอบครัวในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร :
 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.
- พัฒนาคุณภาพวิชาการ, สถาบัน. ชุดกิจกรรมพัฒนาการคิดวิเคราะห์
 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม.
 กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.), 2550.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หนังสือประกอบการเรียนการสอนภาษาไทย
 แบบมุ่งเน้นประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
 กระทรวงศึกษาธิการ.